

PEADIREKTOR

OTSUS

20.06.2005.a nr 35-KO

Koondumisele nr 15/2005 Interinfo Baltic OÜ/Eniro Eesti AS loa andmine

Koondumine

20.05.2005.a esitas Interinfo Baltic OÜ esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt Interinfo Baltic OÜ omandab 16.05.2005.a sõlmitud aktsiate ostu-müügilepingu alusel 100% Eniro Eesti AS ja Eniro Lietuva UAB aktsiatest. Nimetatud tehingu tulemusel omandab Interinfo Baltic OÜ valitseva mõju Eniro Eesti AS üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 25.05.2005.a Interinfo Baltic OÜ ja Eniro Eesti AS koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Interinfo Baltic OÜ ja Eniro Eesti AS.

Interinfo Baltic OÜ on loodav äriühing, mille põhitegevuseks kujuneb trükitud telefonikataloogide, interneti teatmike avaldamine ja infotelefonide töö korraldamine. Interinfo Baltic OÜ kuulub Belgias registreeritud Interinfo Holding SCA kaudu Interinfo Cayman LLC kontserni (edaspidi Interinfo kontsern). Kontserni tegevus toimub põhiliselt Ida-Euroopa riikides ja valdkonnas, mis on seotud infokataloogidega, andmebaasidega ja elektroonilise meediaga. Enne käesolevat koondumist toimus Interinfo kontserni majandustegevus Eestis tütarettevõtjate Infopluss Eesti AS, AS Delfi ja Delfi Otsing OÜ kaudu.

Kontserni kuuluv Infopluss Eesti AS tegeleb trükitud telefonikataloogide ja interneti teatmike avaldamisega ja korraldab teabe leidmiseks teenuste osutamist telefoni teel. Infopluss Eesti AS aktsiad kuuluvad Interinfo Finland Ltd-le, mis on Interinfo Holding SCA tütarettevõtja.

AS Delfi ja Delfi Otsing OÜ teenindavad internetis portaali www.delfi.ee, mis hõlmab päevauudiseid, meelelahutust, e-posti teenuseid, virtuaalseid jututubasid, ostuvõimalusi, otsingumootoreid ja kuulutusi.

Eniro Eesti AS põhitegevus on samuti trükitud telefonikataloogide ja interneti teatmike avaldamine ja infotelefonide töö korraldamine. Eniro Eesti AS kuulub Rootsi Eniro AB kontserni, mis tegutseb peamiselt Põhjamaade meediaturul ja pakub kuulutuste avaldamise teenust eri liiki teatmike kaudu ning teenuseid interneti ja mobiiltelefoni teel. Eniro Eesti AS tütarettevõtjad on OÜ Ärikataloog ja AS Teabeliin.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Interinfo kontserni 2004.a majandusaasta ülemaailmne käive oli [...] miljonit krooni. Eniro Eesti AS 2004.a majandusaasta ülemaailmne käive oli [...] miljonit krooni.

KonkS § 24 lg 5 kohaselt juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul. 2004.a omandas Interinfo kontsern valitseva mõju AS Delfi üle, kes tegutseb Eniro Eesti AS-ga ühes meedia reklaami majandusharus. Seega liidetakse koondumise kontrolli kohaldamisel AS Delfi käive Eniro Eesti AS käibega, mis kokku moodustab [...] miljonit krooni. Eniro Eesti AS äritegevus toimub Eestis, seega kuulub Interinfo Baltic OÜ ja Eniro Eesti AS koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi.

Koondumise osalised tegutsevad interneti portaalides reklaami müügi, trükitud telefonikataloogides reklaamipindade müügi, interneti teatmikes reklaamipindade müügi ja infotelefonide teenuste osutamise kaubaturgudel.

a. Interneti portaalides reklaami müügi kaubaturg

Interinfo kontserni kuuluv AS Delfi haldab interneti portaali www.delfi.ee.

Kuna portaalide haldamise kaubaturul tegutseb ainult üks koondumise osaline, siis koondumise tulemusel konkurentsiolukord sellel kaubaturul ei muutu ja kaubaturu täpse määratlemise võib jätta lahtiseks.

b. Trükitud telefonikataloogides reklaamipindade müügi kaubaturg

Infopluss Eesti AS ja Eniro Eesti AS avaldavad trükitud telefonikatalooge, mis sisaldavad ettevõtjate ja eraisikute kontaktandmeid ja reklaami. Mõlemad äriühingud avaldavad ka

teatmikke erinevate kasutajasegmentide tarvis, näiteks teatmikud turistidele, kaartide teatmikud, sihtnumbrite teatmikud jmt. Telefonikataloogid saadetakse ennast kataloogis reklaaminud äriühingule tasuta ning levitatakse kaubanduskeskustes, pankades ja postkontorites.

Infopluss Eesti AS avaldab "Eesti Ettevõtete Telefoniraamatut" ja "Info+ telefoniraamatut".

Eniro Eesti AS avaldab järgmisi katalooge: "Kontakt", "Ärikataloog", "Riigitelefoni", "Delovoi Spravotsnik" ja "Tourist Yellow Pages"

c. Interneti teatmikes reklaamipindade müügi kaubaturg

Infopluss Eesti AS haldab interneti teatmikke www.infopluss.ee, www.telefoniraamat.ee ja www.119.ee.

Eniro Eesti AS haldab interneti-teatmikke www.eniro.ee, www.1188.ee, www.arikataloog.ee ja www.kontakt.ee.

Kõik nimetatud interneti teatmikud sisaldavad ettevõtjate ja eraisikute kontaktandmeid ja reklaami, samuti teavet ürituste, ilma jmt kohta ning sisaldavad otsingumootoreid.

d. Infotelefonide teenuste osutamise kaubaturg

Mõlemad koondumise osalised osutavad teenuseid teabe leidmiseks telefoni teel.

Infopluss Eesti AS korraldab infotelefoni 119 ja Eniro Eesti AS infotelefoni 1188 tööd.

Mõlemad infotelefonid pakuvad kasutajale teabeabi ettevõtjate ja eraisikute kontaktandmete, reklaami ettevõtjate tegevuse, ürituste jmt kohta.

Reklaami müük eelnimetatud kaubaturgudel moodustab osa üldisest meedia reklaamiturust. Meedia kaudu reklaamimise (näiteks ajalehtedes ja televisioonis), samuti internetis avaldatava reklaami eesmärgiks on kutsuda tarbijaid ostma teatud tooteid, kuid reklaam kõnealuste kanalite kaudu soodustab nende ettevõtjate kontaktandmete leidmist, mida on vaja toodeteni jõudmiseks.

Ülalkirjeldatud kaubaturgudel tegutsevad ettevõtjad pakuvad oma teenuseid äriühingutele sageli "komplekttehinguna", mis hõlmab reklaami avaldamist kõigis eelnimetatud teabelevikanalites. Seega, äriühingul, kes soovib end reklaamida trükitud ja interneti kataloogide ning infotelefonide kaudu, ei ole vaja sõlmida eraldi lepinguid reklaami avaldamiseks iga teabelevikanaliga, vaid tema kontaktandmed sisestatakse ühtsesse andmebaasi ja tehakse üheaegselt kõigi nende kanalite kaudu kättesaadavaks kasutajale.

Reklaami tellija (ostja) seisukohalt on viimastel aastatel toimunud muudatused. Erinevad teabelevikanalid on muutunud üha rohkem üksteist asendavateks, kuna on suurenenud interneti kättesaadavus ja mobiiltelefoni omanike arv. Suurel arvul lõppkasutajatest, kes varem kasutasid trükitud teatmikke, on nüüd juurdepääs interneti teatmikele. TSN Emor 15.06.2005.a andmetel kasutab Eesti elanikest internetti 54%. Koondumise osaliste internetiteenuste tulu kasv 5 aastase ajavahemiku jooksul on [...] % ja tulu vähenemine [...] % mitteinternetipõhiste teenuste puhul. Seega, kuigi Konkurentsiamet määratles oma 30.10.2001.a otsuses TPG Media Invest I AS/Telenor Media Holding AS, et interneti teatmike ja trükitud kataloogide avaldamine on kaks eraldi kaubaturgu, on olukord käesoleval ajal muutunud ja erinevate teabelevikanalite poolt reklaami pakkumise puhul on suures osas võimalik nende kanalite asendamine. Äriühingud, kes haldavad head andmebaasi, võivad lühikese ajaga ja suurte investeeringuteta hakata pakkuma reklaami ükskõik millise kanali kaudu, milles nad seni pole olnud esindatud.

Reklaami ostjad ei ole kuigi lojaalsed ühele kõnealust reklaami pakkuvale ettevõtjale ning vahetavaid pakkujaid, sõltuvalt sellest, kellega õnnestub sõlmida parim leping, või reklaamivad ennast üheaegselt mitme äriühingu teabelevikanalites.

Kasutajatel ei ole tavaliselt eelistusi reklaami avaldaja suhtes, vaid nad pöörduvad kõige kergemini kättesaadava ja käepärasema (telefoniraamat, internet, telefon) vahendi ja allika poole. Kasutajale on juhatava meedia reklaam tasuta, välja arvatud telefoni kasutamise minutitasu.

Trükitud telefonikataloogides ja interneti teatmikes reklaampindade müügi ja infotelefonide teenuste osutamise kaubaturgu on antud koondumise puhul hinnatud üldsummas, kuna kõik kolm teabe levitamise kanalit baseeruvad ühele andmebaasile, on ostja seisukohalt suurel määral asendatavad ja täidavad sama otstarvet, milleks on ettevõtjate ja eraisikute vaheliste kontaktide soodustamine.

Arvestades eeltoodut ja asjaolu, et mõlemad koondumise osalised ja nende peamine konkurent tegutsevad üheaegselt kõigil kolmel kaubaturul, on käesoleva koondumise puhul otstarbekas trükitud telefonikataloogide ja interneti teatmike reklaamipindade müügi kaubaturgu ja infotelefonide teenuste osutamise kaubaturgu käsitleda ja hinnata koos ning edaspidi tekstis nimetada neid kaubaturge juhatava meedia reklaami kaubaturuks.

Geograafiliseks kaubaturuks on kogu Eesti territoorium, sest tingimused juhatava meedia reklaami avaldamiseks on ühesugused ja reklaami ostjale kättesaadavad kogu Eesti territooriumil.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Koondumise osaliste äritegevus kattub juhatava meedia reklaami kaubaturul. Kuna Interinfo kontserni Eesti tütarettevõtjate ja Eniro Eesti AS ühine turuosa nimetatud kaubaturul on ligikaudu [...] % on antud koondumise puhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

Konk § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise teate esitaja ja Konkurentsiameti hinnangul, mis toetub www.krediidiinfo.ee ning äriregistri finantsteabele, oli kogu juhatava meedia reklaami kaubaturu maht 2003.a ja 2004.a ligikaudu [...] miljonit krooni.

Koondumise osaliste ühine turuosa juhatava meedia reklaami kaubaturul 2003.a ja 2004.a oli ligikaudu [...]%.

Koondumise osaliste summaarse turuosa tähtsust alandab see asjaolu, et äriühingud, kes ostavad reklaampinda, üldjuhul kattuvad, ehk äriühingud reklaamivad ennast üheaegselt mõlema koondumise osalise ja nende konkurentide juures. Kuna peale koondumist kavatsevad koondumise osalised lõpetada paralleelsete kataloogide avaldamise, siis nende turuosade summa tõenäoliselt väheneb (teate esitaja andmetel ligikaudu [...]%).

Kaubaturu analüüs näitab, et koondumise osaliste põhiliseks konkurendiks on Ekspress Hotline AS, kelle turuosa on üle [...]%. Ekspress Hotline AS haldab kõiki kolme teabekanalit: telefonikatalooge "Eesti Ettevõtted", "InfoAtlas" ja piirkondlikke telefonikatalooge, interneti teatmikku www.1182.ee ja infotelefone 1182, 1184 ja 1185. Ekspress Hotline AS turujõud on koondumise eelselt suurem, kui Infopluss Eesti AS-l ja võrdne Eniro Eesti AS-ga.

Konkurendiks on ka Eesti info Keskus AS (turuosaga üle [...]%), kes haldab interneti teatmikku www.infokeskus.ee ja infotelefone 1181 ja 626 1111.

Kõnealusel kaubaturul tegutsevad veel Infowebi AS (www.infoweb.ee), Infosõber OÜ (infotelefon 1488), Merani Studio OÜ (www.infoabi.ee), Connectus AS (www.connectus.ee), Inff Grupp OÜ (www.inff.ee) jt põhiliselt interneti teatmikke haldavad äriühingud, kelle turuosad on alla [...]%.

Koondumise osaliste turupositsiooni hindamisel on võetud arvesse peamise konkurendi Ekspress Hotline AS turupositsiooni. Ekspress Hotline AS omab turuosa üle [...]%, tal on pikaajaline kogemus antud kaubaturul ja hea sortimendi valik, näiteks infotelefoni teenuste osutamisel on tal kolm infonumbrit. Koondumise osalised omavad enne koondumist kahte infonumbrit ja teate esitaja prognoosi kohaselt võidakse turu küllastatuse tõttu sulgeda üks infotelefoni number. Ekspress Hotline AS-i turupositsioon on küllalt tugev ja peale koondumist on tõenäoline, et turustruktuur jaotub ümber nii, et turule jääb kaks suuremat ettevõtjat, koondumise osalised ja Ekspress Hotline AS ning mitmed väiksed alla [...]% turuosaga äriühingud.

Potentsiaalse konkurentsi hindamisel on arvestatud, et majanduslikud tõkked juhatava meedia reklaami turule sisenemiseks on madalad. Viimastel aastatel on rida ettevõtjaid alustanud sellel turul tegevust, kuna vajalikud investeeringud ei ole suured. Puuduvad juriidilised tõkked turule sisenemisel, trükitud kataloogide avaldamine ning interneti teatmike loomine pole eriti kulukad. Kuigi käesoleval ajal on trükitud telefoniraamatud tähtsaks teabeallikaks väheneb prognoosi kohaselt nende tähtsus tulevikus. Infotelefonide teenus jääb tõenäoliselt samale tasemele või väheneb. Kasvu oodatakse interneti teatmike vallas, mille põhjuseks on nende järjest parem kättesaadavus. Interneti teatmike osas suureneb konkurents tulenevalt madalatest sisenemistõketest ja üldisi otsingumootoreid pakkuvate ettevõtjate poolt osutatavast konkurentsisist. Viimased püüavad oma otsingumootorite leviulatust laiendada ja kaasata äriühingute andmebaase, mida nende otsingumootorid esialgu ei hõlma. Nimetatud arengusuunad on teate esitaja hinnangul ilmnunud varem teistel geograafiliste turgudel, sealhulgas Soomes, Rootsis ja Norras.

Koondumise osaliste peamised konkurendid Ekspress Hotline AS ja Eesti Info Keskus AS ei esitanud antud koondumise suhtes vastuväiteid.

Eelpool kirjeldatud tendentsid turul ei anna alust arvata, et koondumise osaliste positsioon kaubaturul võimaldaks neil tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest. Seega koondumise tulemusel tekkiv koondumise osaliste [...]%-ne turuosa kaubaturul ei kahjusta konkurentide kaubaturul oluliselt. Arvestades juhatava meedia reklaami kaubaturul konkurentide arvu, potentsiaalset konkurentsi, majanduslike ja juriidiliste sisenemistökete puudumist ja kaubaturu struktuuri, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Hinnang koondumisega seotud konkurentsipiirangule

[.....]

Tuginedes Konkurentsiameti praktikale selles osas, mis puudutab konkurentsipiiranguid ettevõtja üle valitseva mõju omandamisel, võttes arvesse juhatava meedia reklaami kaubaturu iseloomu, koondumise osaliste positsiooni kaubaturul ning nende majanduslikku ja finantsjõudu on Konkurentsiamet seisukohal, et konkurentsipiirang on Interinfo Baltic OÜ ja Eniro Eesti AS koondumisega otseselt seotud ja selle jõustamiseks vajalik kestvusega kuni [...] aastat.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1p 1

Otsustan:

Anda luba Interinfo Baltic OÜ ja Eniro Eesti AS koondumisele, sealhulgas koondumisega seotud konkurentsipiirangule kestvusega kuni [...] aastat.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu